

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԻՆՊՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 1997թ. սեպտեմբերի 2-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 02.09.1997թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N0014 արտոնագրային համարով: 28.03.2008թ. Ընկերությունը վերալիցենզավորվել է N0005 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի (բեռների), հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահաման մեկնողների աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ, Ընկերությունն իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն: 2010թ.-ից Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող բյուրոյի անդամ և 2010թ. հոկտեմբերից կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Ընկերությունը չունի մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0010, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Հանրապետության 51, 53, տարածք 47, 48, 50:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն:

2020թ. անկումից հետո Հայաստանի տնտեսությունը թևակոխել է կայուն վերականգնման փուլ: Ակնկալվում է, որ COVID-19-ի համավարակային իրավիճակի աստիճանական բարելավումը, Արցախի Հանրապետության վիճելի տարածքների շուրջ հրադադարի մասին համաձայնագիրը, ինչպես նաև պետական և մասնավոր ներդրումների ընդլայնումը կխթանեն 2022թ. աճը: Գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված Կառավարության ջանքերը, ՓՄՁ-ների համար ֆինանսական հասանելիության ընդլայնումը, առաջնահերթ սոցիալական ծախսերի համար հնարավորությունների ստեղծումը, ինչպես նաև կապիտալի շուկայի զարգացման ընդլայնված գործողությունների ծրագիրը նույնպես կարող են Հայաստանի տնտեսության կայունության և զարգացման համար նպաստավոր պայմաններ ստեղծել: Ըստ ՀՀ ԿԲ և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների՝ ՀՆԱ-ն 2022թ-ին կաճի մինչև 4.8-5.3%:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այնուամենայնիվ, ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ, հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամն ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Համադրելի տեղեկատվություն

Օգտագործողներին առավել մատչելի տեղեկատվություն ներկայացնելու նպատակով ֆինանսական հաշվետվություններում ապահովագրական գործունեության արդյունքները ներկայացվել է առանձին, որի արդյունքում ֆինանսական հաշվետվություններում համադրելի տեղեկատվությունը վերախմբավորվել և վերադասակարգվել է:

Շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ներկայացման հիմնական փոփոխություններն ունեցել են հետևյալ ազդեցությունները.

«Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով» և «արժեզրկման ծախս սուբորոգացիայի գծով» հոդվածները Շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվել են «արժեզրկման ծախս ապահովագրության գծով» հոդվածում:

«Այլ եկամուտներ» և «Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր» հոդվածներից ապահովագրական գործունեության հետ կապված այլ ծախսներն ու եկամուտները առանձնացվել են և ներկայացվել են «Զուտ այլ ապահովագրական ծախսեր» հոդվածում:

«Զուտ ներդրումային եկամուտ» հոդվածում խմբավորվել են Ընկերության ներդրումային գործունեության հետ կապված բոլոր հոդվածները:

3.5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2021թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2021թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում (փուլ 2)» (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 16, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ),
- COVID-19-ի հետ կապված վարձակալության արտոնություններ 2021թ հունիսի 30-ից հետո (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

3.6 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԻ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»)

2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԻ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՍ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Ընկերությունը օգտվել է ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 9 փոփոխությունների կիրառումը մինչև 2023թ. հետաձգելու հնարավորությունից՝ համաձայն ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխության:

ՖՀՄՍ 17, Ապահովագրության պայմանագրեր

ՖՀՄՍ 17-ը («Ապահովագրության պայմանագրեր») լույս է տեսել 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՍ-ի 17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ է տալիս կազմակերպություններին ապահովագրական պայմանագրերի համար կիրառել հաշվապահական հաշվառման առկա փորձը: ՖՀՄՍ-ի 17-ը սկզբունքների վրա հիմնված միակ ստանդարտն է, որը կիրառվում է ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, ներառյալ վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվապահական հաշվառման համար: Ստանդարտի համաձայն՝ ապահովագրական պայմանագրերի խմբերի ճանաչումը և չափումը պետք է կատարվի՝

- (i) ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքով, որում հաշվի են առնված դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ առկա բոլոր գործող տեղեկությունները, որոնք համահունչ են դիտարկվող շուկայական տեղեկատվությանը, որին ավելացվում է (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանվում է (եթե արժեքը ակտիվ է);
- (ii) պայմանագրերի խմբի չբաշխված շահույթի գումարը (պայմանագրերի սպասարկման մարժա): Ապահովագրողները կարտացոլեն մի խումբ ապահովագրական պայմանագրերի գծով շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում նրանք տրամադրում են ապահովագրական ծածկույթը և ռիսկից ազատման չափով: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, կազմակերպությունը պետք է անմիջապես ճանաչի վնասը:

Ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի համար ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է կորուստների պահուստների պարտադիր գեղչում, ինչպես նաև ռիսկի ճշգրտում ոչ ֆինանսական ռիսկի համար, որը պահանջում է հավաստիության մակարդակի համարժեքի բացահայտում: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը կփոխի ապահովագրության պայմանագրի եկամտի ներկայացումը, քանի որ համախառն ապահովագրավճարները այլևս չեն ներկայացվի շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Երկարաժամկետ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով ակնկալվում է, որ ՖՀՄՍ 17-ը զգալի ազդեցություն կունենա ակտուարական մոդելավորման վրա, քանի որ կպահանջվեն դրամական հոսքերի մանրամասն կանխատեսումներ և բոլոր ենթադրությունների պարբերական թարմացումներ՝ հանգեցնելով կա՛մ շահույթ և վնասի փոփոխականության կա՛մ «պայմանագրային ծառայության մատուցման սահմանաչափի» վրա ազդեցության, ինչպես նաև կազդեն ապահովագրության պարտավորության առանձին բաղադրիչի վրա, որը գործող պայմանագրերից չվաստակված շահույթն է: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների տարբեր չափման մոտեցումներ՝ արտացոլելով ներդրումային կամ ապահովագրական կազմակերպության կատարողականում (մասնակից չհանդիսացող, անուղղակի մասնակցություն, ուղղակի մասնակցություն) ապահովադրի մասնակցության տարբեր աստիճան:

Այլ ՖՀՄՍ փոփոխություններ

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- «Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը» (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)
- «Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ)
- Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսեր (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
- 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ):
- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ),
- Մեկ գործարքի հետ կապված ակտիվների և պարտավորությունների հետաձգված հարկ;

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչև իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

4.2 Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և այլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաժ ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում հաշվառված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակված ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված չվաստակաժ ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված չվաստակաժ ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող ապահովագրավճարների մի մասը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովագրողներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակաժ ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինել հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որն ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկն իր սովորական գործունեության ընթացքում: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.8, 4.9 և 4.10 ծանոթագրություններում:

4.3 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է տոկոսային եկամտից, ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից ստացված օգուտից, ներդրումային արժեթղթերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից և ներդրումային գույքից ստացված օգուտից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ ամորտիզացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Ներդրումային ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.4 Արտարժույթի վերահաշվարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների վերահաշվարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային

հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	<u>30 հունիսի 2022թ.</u>	<u>31 դեկտ. 2021թ.</u>
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	407.21	480.14
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	423.54	542.61

4.5 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների

մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր» հոդվածում:

4.6 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները ընդգրկում են հաշիվները բանկերում: Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Ավանդներ բանկերում

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ:

4.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռքբերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ խմբերի.

- մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական գործիքների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերահասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև

դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Ընկերության կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Փոխատվություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխատվությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված փոխատվությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է փոխատվության իրական արժեքից, օրինակ երբ փոխատվությունը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և փոխատվության իրական արժեքների տարբերությունը փոխատվության սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև փոխատվությունը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել

հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.10 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Ընկերության առևտրային գործունեությունը:

4.12 Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է Հետզնման պայմանագրեր բանկերի հետ հոդվածում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ և հողի, որը ներկայացված է իրական արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30-50	2-3.33
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	2-5	20-50
Տրանսպորտային միջոցներ	4-5	20-25
Այլ հիմնական միջոցներ	ոչ ավելի քան 40	ոչ պակաս քան 2.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից,

կիսուսն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շենքերը վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 1-2 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճն արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը, որը պահվում է վարձակալական եկամուտ ստանալու նպատակով, սկզբնապես հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ ներառելով գործարքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներդրումային գույքը չափվում է իրական արժեքի մոդելով՝ ՀՀՄՍ 40-ի նախատեսված կարգով:

Ներդրումային գույքից ստացված վարձակալական եկամուտը ներառվում է ներդրումային եկամուտում:

Ներդրումային գույքի իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտը կամ վնասը ներառվում է այն ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, որի ընթացքում այն առաջացել է:

4.15 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, լիցենզիաներից և վստահագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ընկերությունն իրականացնում է ամորտիզացիայի հաշվարկ՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Լիցենզիաներ և լիազորագրեր	5-10	10-20

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Լիցենզիաներ և լիազորագրեր	5-10	10-20
Համակարգչային ծրագրեր	1-10	10-100

Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.16 Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնք իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Ընկերությունը որպես վարձատու

Որպես վարձատու՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր վարձակալությունները որպես գործառնական:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «այլ եկամուտներ հողվածում»:

4.17 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են բանկերից ստացված վարկերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.19 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաղիված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

5.1 Դատողություններ

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատուները: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

5.2 Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏԶՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել և որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ՝ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» մեթոդով:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկա: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերության կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց դեբիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի դեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 29 ծանոթագրությունը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

6. Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Հոլ	Շենքեր	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխարդու-միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ֆինանսական ակտիվի օգտագործման իրավունք	Ընդամենը
ՎԵՐԱՂԱՏՈՒՄ ԱՐԴԵՔ								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,600	1,191,938	342,053	104,328	209,962	48,526	128,891	2,029,298
Վերագնահատում	-	27,683	-	-	-	-	-	27,683
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	-	-	36,011	-	9,922	-	-	45,933
Օտարում	-	-	(3,386)	(15,183)	(4,011)	-	-	(22,580)
Վերադասակարգում	-	(71,338)	-	-	-	-	-	(71,338)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,600	1,148,283	374,678	89,145	215,873	48,526	128,891	2,008,996
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	400	-	-	-	400
Ավելացում	-	-	25,257	(10,023)	602	-	-	26,259
Օտարում	-	-	-	-	-	-	-	(10,023)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	3,600	1,148,283	399,935	79,522	216,475	48,526	128,891	2,025,232
ՎՈՐՏԱԿՎԱՏ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	81,938	252,656	64,402	165,235	16,799	47,260	628,290
Հատկացումներ	-	22,952	33,862	16,940	15,992	10,018	25,779	125,543
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	2,377	-	-	-	-	-	2,377
Օտարում	-	-	(3,381)	(14,345)	(3,739)	-	-	(21,465)
Վերադասակարգում	-	(8,484)	-	-	-	-	-	(8,484)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	98,783	283,137	66,997	177,488	26,817	73,039	726,261
Հատկացումներ	-	11,531	17,350	8,235	7,751	5,010	12,889	62,766
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Օտարում	-	-	-	(6,198)	-	-	-	(6,198)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	-	110,314	300,487	69,033	185,240	31,827	85,928	782,829
ՀԱՇՎԵՎՈՒՄ ԱՐԴԵՔ								
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	3,600	1,037,969	99,448	10,488	31,235	16,699	42,963	1,242,402
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,600	1,049,500	91,541	22,148	38,385	21,709	55,852	1,282,735

Ակտիվների վերագնահատում

Ընկերության հողի և շենքերի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 31.12.2021թ. դրությամբ լիցենզավորված անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Իրական արժեքով անշարժ գույքի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընտրում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները: Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն Էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից: 2022 թվ. առաջին կիսամյակի արդյունքում գրանցվել է անշարժ գույքի միավորների արժեքի գոտու նվազում 11,531.00 հազար դրամ գումարի չափով:

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 280,654.50 հազար դրամ (2021թ. 282,201 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի գրավադրված գույք (2021թ.՝ ոչինչ):

Ֆինանսական ակտիվի օգտագործման իրավունք

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը առաջացել է Հրաչյա Քոչար 35/1 հասցեում գտնվող գրասենյակի վարձակալության արդյունքում:

7. Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Լիցենզիաներ և վատահազրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿՉՔՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,314	177,341	2,019	199,674
Ավելացում	26,110	53,524	-	79,634
Օտարում	(13,959)	(589)	-	(14,548)
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,465	230,276	2,019	264,760
Ավելացում	8,377	24,000	-	32,377
Օտարում	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	40,842	254,276	2,019	297,137
ԱՍՈՐՏԻՉԱՑԻԱ				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,273	98,388	1,530	110,191
Մասհանումներ	19,515	15,629	202	35,346
Օտարում	(13,959)	(589)	-	(14,548)
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,829	113,428	1,732	130,989
Մասհանումներ	10,491	10,983	101	21,575
Օտարում	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	26,320	124,412	1,833	152,565
ՀԱՇՎԵՎՈՒՅԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	14,522	129,864.37	186.45	144,572
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,636	116,848	287.08	133,771

2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

8. Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	244,483
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ճախսի ճանաչում (Ճանթթ. 22)	975,838 (876,612)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	343,709
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ճախսի ճանաչում (Ճանթթ. 22)	1,020,685 (699,245)
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	665,150

9. Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Պահանջներ ապահովագրիչների նկատմամբ	3,923,201	1,280,782
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ	1,781	16,388
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	1,179	50,775
Ուղիղ հատուցումների գծով դեբիտորներ	93,123	83,853
Կանխավճարներ ապահովագրության գծով	73,551	74,411
Սուբորոգացիա	43,945	55,663
Արժեզրկումից պահուստ	(26,989)	(27,048)
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	4,109,791	1,534,824

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,382
Տարվա ծախս	15,132
Դուրս գրում	(43,483)
Վերադարձ	36,017
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,048
Տարվա ծախս (Ճանթթ. 23)	37,246
Դուրս գրում	(12,285)
Վերադարձ	49,591
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	101,600

10. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2022 հունիսի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Ավանդներ	1,904,130	1,977,585
Շրջանվեց պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,904,130	1,977,585

Ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Ավանդները բանկերում ունեն 90 օրից ավել մարման ժամկետ (կամ կարճաժամկետ են, բայց պարբերաբար մարման ժամկետները վերանայվում են և երկարաձգվում):

2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները՝ 1,747,074 հազար դրամ գումարով (91.75%) կենտրոնացված են 3 բանկերում:

2022 հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՆԱ վերաբերյալ ներգրավված միջոցների և ստացված երաշխիքների դիմաց գրավարկված ավանդ չկա (2021թ.՝ ոչինչ):

11. Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2022 հունիսի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Զգուհանգի ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատուներ	4,200,798	3,256,638
Ոչ պետական պարտատուներ	256,072	659,600
Փայլանաձև ներդրումներ ՀՀ կազմակերպություններում	-	-
Արժեզրկված պահուստ	-	-
Շրջանվեց ներդրումներ	4,456,870	3,916,238

Փայլանաձև ներդրումներն զնույն արժեզրկման կրողներին պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Շրջանվեց
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2022 հունիսի 30-ի դրությամբ	-

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգուհանգի վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով գնահատման մեխանիզմ, որն օգտագործում է ներկա շուկայական դրույքները՝ ապագա դրամական հոսքերը գնալով համար:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 1,314,024 հազար դրամով իրական արժեքով գրավարկված են հետզման ապանազրկելու բանկերում, որոնց վերավաճառքի կամ գրավարկման իրավունքը երրորդ կողմին չի փոխանցվել: Դրանք վերադասակարգվել են որպես հետզման ապանազրկելու գրավարկված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տրոհում (ՃՆԱԹք. 11):

2022 հունիսի 30-ի դրությամբ դրությամբ ՀՆԱ վերաբերյալ կողմից ստացված վարկերի դիմաց գրավարկված ոչ պետական պարտատուներ չկան (2021թ.՝ ոչինչ):

11. Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով

Հազար ՀՀ դրամ	Ավտոլիզ		Պարտավորություն	
	2022թ. հունիսի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. հունիսի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Ռեպո համաձայնագրերով գրավարկված արժեթղթեր	1,314,024	2,762,934	1,412,672	2,523,884
Շրջանվեց	1,314,024	2,762,934	1,412,672	2,523,884

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Կանխիկ դրամական միջոցներ	-	-
Բանկային հաշիվներ	40,174	27,190
Շրջանվեց դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	40,174	27,190

2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ 35,018 հազար դրամ գումարով (87.17%) հաշիվները կենտրոնացված են 3 բանկերում:

13. Բաժնետիրական կապիտալ

2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՆԱ վերաբերյալ գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 2,536,260 հազ. դրամ: Համաձայն ՀՆԱ վերաբերյալ կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով (2021թ.՝ 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով):

2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՆԱ վերաբերյալ բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30		2021թ. դեկտեմբերի 31	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնետիրական վճարված կապիտալը, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնետիրական վճարված կապիտալը, %
Լևոն Այվազյան	634,065	25	634,065	25
«Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ	1,902,195	75	1,902,195	75
Շրջանվեց	2,536,260	100	2,536,260	100

2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՆԱ վերաբերյալ կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք ՀՆԱ վերաբերյալ տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

2022թ. մայիսի կայացած բաժնետերերի ՀՆԱ վերաբերյալ ժողովի որոշմամբ 2021թ. տարվա շահույթը՝ 641,344 հազար դրամ ընդհանուր գումարով, թողնվել է անվճարված:

Բաժնիման ենթակա ՀՆԱ վերաբերյալ պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաժնիման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն ՀՆԱ վերաբերյալ կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով: 2022թ. երկրորդ եռամսյակում գլխավոր պահուստը փոփոխության չի ենթարկվել:

14. Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30				2021թ. դեկտեմբերի 31	
	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
Չվաստական ապահովագրական վճարներ	7,359,614	(2,626,674)	4,732,940	4,415,263	(1,575,445)	2,839,818
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	1,230,457	(818,880)	411,577	717,114	(335,731)	381,383
Ներկայացված պահանջներ	1,934,865	(1,295,081)	639,784	797,125	(234,966)	562,159
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ / 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,524,936	(4,740,635)	5,784,301	5,929,502	(2,146,142)	3,783,360

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար.

Չվաստական ապահովագրվածքներ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,834,879	(2,100,736)	2,734,143
Շրջանիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրվածքներ	10,517,933	(3,405,718)	7,112,215
Շրջանիկ ժամանակաշրջանում վատտակած ապահովագրվածքներ	(10,905,932)	3,404,712	(7,501,220)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,446,880	(2,101,742)	2,345,138
Շրջանիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրվածքներ	10,189,820	(3,762,353)	6,427,467
Շրջանիկ ժամանակաշրջանում վատտակած ապահովագրվածքներ	(7,277,086)	3,237,421	(4,039,665)
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	7,359,614	(2,626,674)	4,732,940

Պահանջների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	304,398	(31,307)	273,091
Ներկայացված պահանջներ	686,643	(87,248)	599,395
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	991,041	(118,555)	872,486
ԼՉԴԴ և ՏՉԴԴ ընդհանուր փոփոխություն	2,240,420	(1,716,950)	523,470
Վճարված հատուցումներ	(1,717,222)	1,264,808	(452,414)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,514,239	(570,697)	943,542
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	717,114	(335,731)	381,383
Ներկայացված պահանջներ	797,125	(234,966)	562,159
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,514,239	(570,697)	943,542
ԼՉԴԴ և ՏՉԴԴ ընդհանուր փոփոխություն	2,229,465	(2,786,909)	(557,444)
Վճարված հատուցումներ	(578,382)	1,243,645	665,263
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	3,165,322	(2,113,961)	1,051,361
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	1,230,457	(818,880)	411,577
Ներկայացված պահանջներ	1,934,865	(1,295,081)	639,784
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	3,165,322	(2,113,961)	1,051,361

15. Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022 հունիսի 30	2021 դեկտեմբերի 31
Ապահովարկիներին վճարվելիք գումարներ	115,788	31,674
Վերապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	1,121,265	457,105
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	140,276	51,414
Ուրիշ հատուցումների գծով վճարվելիք գումարներ	85,236	65,184
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	1,462,565	605,377

16. Հետզման պայմանագրեր բանկերի հետ

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2022թ. հունիսի 30	2020թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. հունիսի 30	2020թ. դեկտեմբերի 31
Ուժար համանախագրերով գրավարված արժեթղթեր (ծանր. 11)	1,314,024	2,762,934	1,412,672	2,523,883
Ընդամենը	1,314,024	2,762,934	1,412,672	2,523,883

17. Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետագծված վերապահովագրության պայմանագրերից ստացվելիք միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	147,247
Հետագծված վերապահովագրության միջնորդավճարներ (Ծանոթ. 21) եկամտի ճանաչում	(471,083)
	470,623
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	146,787
Հետագծված վերապահովագրության միջնորդավճարներ (Ծանոթ. 21) եկամտի ճանաչում	(410,470)
	(311,394)
2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	245,863

18. Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2022 հունիսի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Այլ պարտավորություններ (Ֆինանսական)		
Ֆինանսական վարձարկության գծով վճարվելիք գումարներ	53,383	66,958
Վճարվելիք գումարներ	72,825	79,391
Անորոշապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	-	6,179
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	245,669	171,545
Այլ վճարվելիք գումարներ	13,603	2,281
	385,470	326,354
Այլ պարտավորություններ (չ ֆինանսական)		
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	25,033	39,753
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	410,503	366,107

19. Ապահովագրվածներ

Հազար - ԳԴ դրամ

	Համախառն ապահովագրվածները	Փոփոխության չկատարված ապահովագրվածների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովագրվածների գծով հատույթ	Արժեզրեցման նպաստ արժեզրեցվածները (Ի՝ գծով)	Համախառն ապահովագրվածների գծով հատույթ արժեզրեցվածները	Անաստատու-հովանավորների փոխանցված ապահովագրվածները	Անաստատու-հովանավորների մնաց չկատարված ապահովագրվածների համախառն պահուստը	Փոփոխված վատնական գումարները	Ապահովագրված ր-ների գծով գումար հատույթ	2022
Դրժխտ պատահաններից ապահովագրություն	513,641	(188,935)	324,706	(76)	324,630	(274,597)	126,479	(148,118)	176,511	
Առողջության ապահովագրություն	3,907,207	(1,597,731)	2,309,476	(1,211)	2,308,265	(10,187)	(500)	(10,687)	2,297,578	
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	520,651	(49,981)	470,670	217	470,907	(260,973)	(75,627)	(236,600)	134,307	
Օրյանավեր ապահովագրություն	60,669	(10,075)	49,514	-	49,514	(49,943)	9,859	(40,083)	491	
Փոխարժեքի գրպի (եթև) ապահովագրություն	37,108	8,362	45,470	357	45,827	(23,376)	(2,797)	(26,173)	19,654	
Դրժիկի բնական արժեքից և ցրքնի հաջված այլ վնասներից ապահովագրություն	2,881,707	(979,515)	1,902,192	(12,537)	1,889,655	(2,690,797)	882,666	(1,808,131)	81,524	
Ցանցային ակտիվները պահպանող միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանանդ ապահովագրություն	20,129	39	20,168	-	20,168	(11,792)	(2,856)	(14,649)	5,520	
Օրյանավեր (նաև՝ բեռնավառարկող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	645	42,777	43,422	-	43,422	(1,232)	(41,232)	(42,464)	958	
Շինարար պատասխանատվության ապահովագրություն	227,823	(49,680)	178,143	(15,148)	162,994	(202,038)	51,116	(150,922)	12,072	
Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	248,807	(90,207)	158,600	(19)	158,581	(137,848)	56,394	(81,454)	77,127	
Արժեզրեցման ապահովագրություն	293,291	(60,670)	145,530	2	145,532	(98,570)	47,727	(81,843)	93,689	
Ցանցային ակտիվները պահպանող միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	1,575,252	31,246	1,606,498	(3,378)	1,603,118	-	-	-	1,603,118	
Իսկևիսի 30-ի դրությամբ	10,189,820	(2,944,300)	7,245,499	(31,796)	7,213,673	(3,782,353)	1,051,229	(2,711,124)	4,502,549	

Հազար - ԳԴ դրամ

	Համախառն ապահովագրվածները	Փոփոխության չկատարված ապահովագրվածների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովագրվածների գծով հատույթ	Արժեզրեցման նպաստ արժեզրեցվածները (Ի՝ գծով)	Համախառն ապահովագրվածների գծով հատույթ արժեզրեցվածները	Անաստատու-հովանավորների փոխանցված ապահովագրվածները	Անաստատու-հովանավորների մնաց չկատարված ապահովագրվածների համախառն պահուստը	Փոփոխված վատնական գումարները	Ապահովագրված ր-ների գծով գումար հատույթ	2021
Դրժխտ պատահաններից ապահովագրություն	412,036	(147,678)	264,358	(1,228)	263,130	(209,509)	86,720	(122,789)	140,340	
Առողջության ապահովագրություն	3,058,734	(1,211,420)	1,847,314	(1,335)	1,846,079	(13,870)	1,347	(12,523)	1,833,456	
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	438,029	(65,515)	391,514	(1,533)	389,981	(344,995)	47,747	(297,249)	92,712	
Օրյանավեր ապահովագրություն	62,205	(5,262)	56,913	(1,660)	55,253	(56,398)	7,372	(49,026)	6,227	
Փոխարժեքի գրպի (եթև) ապահովագրություն	65,046	4,928	69,974	55	70,029	(5,195)	(7,347)	(59,297)	10,733	
Դրժիկի բնական արժեքից և ցրքնի հաջված այլ վնասներից ապահովագրություն	999,911	(305,888)	1,305,799	472	1,306,271	(980,950)	(207,948)	(1,248,898)	57,373	
Ցանցային ակտիվները պահպանող միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանանդ ապահովագրություն	20,961	(2,529)	18,432	-	18,432	(15,977)	2,415	(13,562)	4,871	
Օրյանավեր (նաև՝ բեռնավառարկող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	32,580	26,792	59,372	-	59,372	(27,974)	(30,734)	(58,708)	663	
Շինարար պատասխանատվության ապահովագրություն	228,293	(102,423)	125,870	(8)	125,862	(178,749)	74,148	(102,601)	23,261	
Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	174,052	(58,487)	115,565	(264)	115,341	(163,467)	52,290	(111,177)	4,164	
Արժեզրեցման ապահովագրություն	136,027	(52,222)	83,805	(513)	83,292	(58,768)	50,682	(48,086)	35,209	
Ցանցային ակտիվները պահպանող միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	1,588,297	(82,558)	1,515,741	(4,485)	1,511,256	-	-	-	1,511,256	
Իսկևիսի 30-ի դրությամբ	7,246,211	(1,391,514)	5,854,698	(10,520)	5,844,177	(2,140,607)	16,892	(2,123,915)	3,720,262	

20. Ապահովագրված հատուցումներ

Հազար - ԳԴ դրամ

	Դրժխտ պատահանները	Առողջություն	Ցանցային տրանսպորտ	Օրյանավեր ապահովագրություն	Փոխարժեքի գրպի (եթև)	Դրժիկի բնական արժեքից	Ցանցային ակտիվները պահպանող միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Շինարար պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասներ	Արժեզրեցում	ԱՊՊ	2022 իսկևիսի 30
Շրջանի տարվա հատուցումներ	158,976	1,599,914	192,742	-	-	156,161	1,200	202	-	23,205	1,112,927	3,245,327
Փոփոխություններ ունեցած՝ սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	58,719	21,453	(1,442)	(182)	(191)	479,715	(145)	9,495	-	1,434	(10,488,52)	912,342
Փոփոխություններ ունեցած՝ սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	(26,868)	100,488	(321)	(3,647)	(2,400)	1,028,334	-	90,195	-	(6,588)	(39,453,96)	1,137,741
Ապահովագրված հատուցումներ	148,827	1,721,855	190,979	(3,829)	(2,591)	1,659,210	1,055	99,887	-	18,051	1,062,985	4,896,409
Շրջանի տարվա հատուցումներում վերապահվածների մաս	(125,609)	(510)	(152,773)	-	-	(130,786)	(960)	(156)	-	-	-	(410,794)
Տեղի ունեցած՝ սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահվածների մասի փոփոխություն	(16,169)	(20)	1,191	182	172	(460,051)	272	(8,725)	-	-	-	(483,148)
Ներկայացված՝ սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահվածների մասի փոփոխություն	22,158	-	259	3,647	2,160	(1,023,319)	-	(65,019)	-	-	-	(1,060,114)
Ապահովագրված հատուցումներում վերապահվածների մաս	(119,620)	(530)	(151,323)	3,829	2,332	(1,614,156)	(688)	(73,900)	-	-	-	(1,934,056)
Չուտ ապահովագրված հատուցումներ	29,207	1,721,305	38,656	-	(259)	45,054	367	25,987	-	18,051	1,062,985	2,942,353

Հազար - ԳԴ դրամ

	Դրժխտ պատահանները	Առողջություն	Ցանցային տրանսպորտ	Օրյանավեր ապահովագրություն	Փոխարժեքի գրպի (եթև)	Դրժիկի բնական արժեքից	Ցանցային ակտիվները պահպանող միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Շինարար պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասներ	Արժեզրեցում	ԱՊՊ	2021թ. իսկևիսի 30
Շրջանի տարվա հատուցումներ	70,461	1,271,740	208,720	-	1,420	158,357	3,158	1,861	-	3,351	1,227,193	2,946,261
Փոփոխություններ ունեցած՝ սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	2,756	13,315	4,658	1,240	(49)	35,491	32	5,823	-	(573)	(8,037)	54,656
Փոփոխություններ ունեցած՝ սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	(13,750)	91,116	(11,057)	24,793	(750)	555,951	(1,000)	85,387	-	303	(104,741)	626,252
Ապահովագրված հատուցումներ	59,467	1,376,171	202,321	26,033	621	749,799	2,190	93,071	-	3,081	1,114,415	3,627,170
Շրջանի տարվա հատուցումներում վերապահվածների մաս	(41,800)	(100)	(165,326)	-	(1,278)	(155,333)	(2,527)	(271)	-	-	-	(366,635)
Տեղի ունեցած՝ սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահվածների մասի փոփոխություն	(3,146)	28	(3,798)	(248)	42	(35,272)	(25)	(6,733)	-	-	-	(49,112)
Ներկայացված՝ սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահվածների մասի փոփոխություն	103	-	8,762	(4,959)	675	(553,368)	800	(77,559)	-	-	-	(629,546)
Ապահովագրված հատուցումներում վերապահվածների մաս	(44,843)	(72)	(160,322)	(5,207)	(661)	(743,973)	(1,782)	(84,563)	-	-	-	(1,041,233)
Չուտ ապահովագրված հատուցումներ	14,624	1,376,099	41,999	20,826	61	5,826	438	8,508	-	3,081	1,114,415	2,585,877

21. Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	Վերապահ- ովագրության միջնորդավճար	Վերապահ- ովագրության միջնորդավճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	2022թ. հունիսի 30 Չուտ վերապահ- ովագրության միջնորդավճար	Վերապահ- ովագրության միջնորդավճար	Վերապահ- ովագրության միջնորդավճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	2021 հունիսի 30 Չուտ վերապահ- ովագրության միջնորդավճար
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	14,690	(1,037)	13,653	14,781	(928)	13,853
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	93,809	(4,924)	88,885	36,664	(2,892)	33,772
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	(1,626)	-	(1,626)	9,804	(269)	9,535
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	186,862	(9,051)	177,811	150,125	(7,553)	142,572
Ցանցային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատահանատվության կամավոր ապահովագրություն	3,239	(42)	3,197	1,815	(49)	1,766
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատահանատվության ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-
Ընդհանուր պատահանատվության ապահովագրություն	18,638	(1,063)	17,575	14,825	(49)	14,776
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	6,492	(230)	6,262	11,520	(3,197)	8,323
Աջակցության ապահովագրություն	3,344	(53)	3,291	1,942	-	1,942
Առողջության ապահովագրություն	2,346	-	2,346	2,764	(40)	2,724
Ընդամենը	327,794	(16,400)	311,394	244,240	(14,977)	229,263

22. Ձեռքբերման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. հունիսի 30
Միջնորդավճարներ գործակալներին		
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	44,314	10,008
Առողջության ապահովագրություն	187,406	47,224
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	56,087	33,473
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	92,081	45,936
Աջակցության ապահովագրություն	25,617	10,745
ԱՊԴԿԱ	216,575	187,770
Այլ	24,843	4,701
	646,923	339,857
Միջնորդավճարներ բրոքերներին		
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	348,59	815
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	(145)	1,732
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	22,386	18,110
Ցանցային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատահանատվության կամավոր ապահովագրություն	11	11
Ընդհանուր պատահանատվության ապահովագրություն	5,117	5,431
Այլ	9,464	9,554
	37,182	35,653
Բժշկական ստուգման և այլ ձեռքբերման ծախսեր	15,140	16,171
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	699,245	391,681

23. Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. հունիսի 30
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս (ծանոթ. 9), այդ թվում՝		
- Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով	31,797	10,520
- Արժեզրկման ծախս սուբրոգացիայի գծով	5,450	(1,797)
	37,247	8,723
Այլ ակտիվների և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս, այդ թվում՝		
- Այլ անձանց տրանսպորտի փոխառությունների գծով	-	-
- Այլ ակտիվների գծով	-	-
- Փայլանսանակցության գծով	-	-
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	37,247	8,723

24. Չուտ այլ ապահովագրական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021 հունիսի 30
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	17,443	30,797
ԱՄՆԿ ծրագրի օգտագործման ծախս	129,624	147,728
Անդամավճար գյուղատնտ. ապահովագր. ազգային գործակալությանը	40,873	14,210
Այլ	-	900
Ընդամենը այլ ապահովագրական ծախսեր	187,940	193,635

	2022թ. հունիսի 30	2021 հունիսի 30
Ուղիղ հատուցումների վերջնահաշվարկից զուտ եկամուտ	5,512	34,261
Այլ ապահովագրական եկամուտ	10,358	1,051
Ընդամենը այլ ապահովագրական եկամուտ	15,870	35,312
Չուտ այլ ապահովագրական ծախսեր	172,070	158,323

25. Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. հունիսի 30
Տոկոսային եկամուտ բանկերում ներդրված միջոցներից	83,860	90,588
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերից ստորաային եկամուտ	206,580	202,231
Վաճառքի և հեռցվման պայմանագրերով գրավարկված արժեթղթերից ստորաային եկամուտ	88,375	106,728
Ներդրումային գույքից առաջացած եկամուտ	1,500	-
Տրամադրված փոխադրություններից ստորաային եկամուտ	(517)	411
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից եկամուտ	(2,230)	4
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	377,568	399,962

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. հունիսի 30
Տոկոսային ծախսեր ռեզուրվացիայի համաձայնագրերով վարկերից	85,222	76,792
Տոկոսային ծախսեր վաճառքից ստորաային	-	-
Ներդրումային գործունեության հետ կապված բանկային ծախսերից ստորաային ծախսեր	546	279
Ընդամենը ներդրումային ծախսեր	85,768	77,071
Չուտ ներդրումային եկամուտ	291,800	322,891

26. Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. հունիսի 30
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	412,643	499,105
Պարգևատրումներ և քրակճարներ	138,529	149,997
Արձակուրդային վճարներ	49,274	43,752
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	1,423	3,632
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	601,869	696,486

27. Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. հունիսի 30
Հիմնական միջոցների և ոչ կրթական ակտիվների պահպանման ծախսեր	32,184	33,033
Գովազդի ծախսեր	3,460	3,709
Գործուղման ծախսեր	150	3,449
Կապի և հարրոստիցիան միջոցների գծով ծախսեր	9,424	10,963
Վարձակալության գծով ծախսեր	3,762	8,314
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և սուղեր	18,532	14,547
հարրոստիցիան և այլ ծախսերից ստորաային գծով ծախսեր	41,407	4,287
Անվտանգության ծախսեր	766	2,760
Ներկայացուցչական ծախսեր	5,282	5,088
Բանկային ծախսեր	19,018	10,437
Գրասենյակային ծախսեր	18,999	19,861
Հիմնական միջոցների վերազնահատումից զրտ վճատ	-	-
Անդամակցություններ	1,510	1,000
Անհատայն տրված ակտիվներ	292	1,200
Այլ ծախսեր	4,215	16,852
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	159,001	135,500

28. Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. հունիսի 30
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	58,448	74,669
Դեբտաված հարկ	33,293	(14,771)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	91,741	59,898

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2022թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Դեբտաված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31	Ծախյալում կամ վճատված ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2022թ. հունիսի 30
Այլ պարտավորություններ	31,666	13,363	-	45,029
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	104,653	69,191	-	173,834
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	26,421	17,834	-	44,255
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	-	-	-	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ կրթական ակտիվներ	29,779	(1,529)	-	28,250
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	192,519	98,849	-	291,368
Հիմնական միջոցներ	(57,049)	2,320	-	(54,729)
Այլ ակտիվներ	(10)	(70)	-	(80)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(3,394)	(7,516)	-	(10,910)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(3,560)	132	-	(3,428)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարյուցներ	(49)	(23)	-	(72)
Այլ պարտավորական պարտավորումներ	(32,290)	-	-	(32,290)
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	-	-	-	-
Դեբտաված ձեռքբերման ծախսեր	(61,868)	(57,859)	-	(119,727)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(158,220)	(63,016)	-	(221,236)
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	34,299	35,833	-	70,132

29. Արտահաշվեկշռային հաշիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. հունիսի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Որպես գրավ պահվող անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	32,586	32,586
Գրավարկված ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	-
Գրավարկված դրամական միջոցներ	3,159	2,165
Գործառնական վարձակալության օգտագործվող շենքեր	-	-
Գործառնական վարձակալության օգտագործվող փոխարկամիջոցներ և այլ հիմնական միջոցներ	-	-
Ստացված երաշխիքներ	-	-
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով ապահովագրական գումարներ	7,962,441,243	7,778,278,663
Վերապահովագրության պայմանագրերի գծով վերապահովագրական գումարներ	2,873,794,022	3,091,728,246
Այլ արտահաշվեկշռային հոյակապներ	610,332	563,669
Ընդամենը	10,836,881,342	10,870,605,329